

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DSR-IV-0700-85-1-RK/10

P. J. Kwieciała
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 28.12.10
nr. 10648 podpis. *[Signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 28.12.10
nr. 1060 podpis.

Warszawa, dnia 24 grudnia 2010 r.

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Wznowy Panie Marszałku,

Odpowiadając na wystąpienie Pana Marszałka z dnia 1 grudnia 2010 r. dotyczące oświadczenia złożonego przez senator Małgorzatę Adamczak podczas 66. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 listopada 2010 r. w sprawie wprowadzenia zmian w treści orzeczeń lekarzy orzeczników ZUS, uprzejmie informuję co następuje.

Orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS o niezdolności do pracy wydawane są dla potrzeb ustalenia prawa do świadczeń rentowych wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). Wzór orzeczenia lekarza orzecznika ZUS nie został określony przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Wzór takiego orzeczenia jest wewnętrznym formularzem instytucji i zawiera wszystkie informacje niezbędne dla ustalenia uprawnień rentowych w konkretnej sprawie.

Zgodnie z art. 16 ustawy o świadczeniach rodzinnych, zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153 zł miesięcznie przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;

3) osobie, która ukończyła 75 lat.

Rozróżnienie trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany i lekki) oraz zasada, że w odniesieniu do osób do ukończenia 16 roku życia orzeka się o niepełnosprawności bez określenia jej stopnia funkcjonuje na gruncie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy wydawane są orzeczenia dla celów pozarentowych, m.in. dla potrzeb uzyskania świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności np. zasiłku pielęgnacyjnego. Orzeczenia takie wydawane są przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności i zawierają wszystkie informacje niezbędne do ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, w szczególności datę złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Jednakże, w celu uniknięcia konieczności występowania przez osoby posiadające już orzeczenie o niepełnosprawności wydane na podstawie innych przepisów o ponowne ustalenie stopnia niepełnosprawności dla potrzeb uzyskania prawa do świadczeń rodzinnych, ustawodawca uznał, że podstawą do przyznania tych świadczeń może być też m.in. odpowiednie orzeczenie o niezdolności do pracy wydane przez lekarza orzecznika ZUS.

Zgodnie z art. 3 pkt 21 ustawy o świadczeniach rodzinnych, znaczny stopień niepełnosprawności w rozumieniu tej ustawy to:

- a) niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- b) całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczone na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) stała albo długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczone na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
- d) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów.

Na podstawie art. 3 pkt 20 ustawy o świadczeniach rodzinnych, umiarkowany stopień niepełnosprawności to:

- a) niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

- b) całkowita niezdolność do pracy orzeczona na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów.

W związku z powyższym, jeżeli osoba ubiegająca się o zasiłek pielęgnacyjny posiada orzeczenie o niezdolności do pracy wydane przez orzecznika ZUS do ustalenia uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego może być niezbędne dostarczenie przez wnioskodawcę innych dokumentów, z których będą wynikały dodatkowe informacje np. kiedy powstała niepełnosprawność lub kiedy został złożony wniosek o ustalenie niepełnosprawności. W przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych na podstawie orzeczeń wydawanych dla celów rentowych przyjmuje się, że data złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności jest tożsama z datą złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rentowych. Informacja o dacie złożenia wniosku o ustalenie prawa do renty zawarta jest w decyzji w sprawie przyznania lub odmowy przyznania prawa do tego świadczenia. Decyzja taka powinna znajdować się w posiadaniu wnioskodawcy, a zatem ustalenie tej kwestii nie wydaje się szczególnie utrudnione. W indywidualnych przypadkach, jeżeli wszystkie niezbędne informacje nie wynikają z dołączonych do wniosku dokumentów, organ wydający decyzję w sprawie zasiłku pielęgnacyjnego może wystąpić do ZUS o przekazanie niezbędnych informacji na podstawie art. 29 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Procedura występowania do innych instytucji o udzielenie danych niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych jest powszechnie wykorzystywana przez podmioty realizujące ustawę o świadczeniach rodzinnych przy ustalaniu prawa do wszystkich świadczeń rodzinnych, w praktyce bardzo często np. w ramach postępowania w sprawie ustalenia prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Z informacji docierających do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w związku z podejmowaną współpracą z realizatorami ww. ustawy, nie wynika aby procedura ta nastęczała szczególnych trudności.

W opinii Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej nie ma podstaw do ingerencji w działania podejmowane przez ZUS w ramach prowadzonych postępowań w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rentowych (wydanie orzeczenia o niezdolności do pracy następuje dla potrzeb postępowania organu rentowego), nawet jeżeli na mocy odrębnych przepisów orzeczenia te mogą być podstawą do ustalenia innych świadczeń niż rentowe. Data złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rentowych jest znana organowi rentowemu, poza tym informacja ta nie ma związku z wydawanym przez lekarza orzecznika ZUS

orzeczeniem. Biorąc pod uwagę, że orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych są wydawane przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności i to przede wszystkim te orzeczenia stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, m.in. zasiłku pielęgnacyjnego, a także fakt, że w wielu przypadkach istnieje możliwość ustalenia dodatkowych informacji niezbędnych do przyznania prawa do tych świadczeń na podstawie dokumentów znajdujących się w posiadaniu wnioskodawcy, należy zwrócić uwagę na marginalną skalę przedstawionego problemu. Możliwość wystąpienia przez organ właściwy realizujący świadczenia rodzinne do ZUS o wskazanie daty złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rentowych, nie jest rozwiązaniem kosztownym, ani szczególnie czasochłonnym.

Z poważaniem
MINISTER
z up. PODSEKRETARZ STANU
Marek Buciak